

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.00
Ima nad 8000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 222. — ŠTEV. 222.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 20, 1912. — PETEK, 20. KIMOVCA, 1912.

VOLUME XX. — LETNIK XX.

Obsedno stanje v Budimpešti. Vojna patruljira po ulicah.

SOCIALISTIČNE POULIČNE DEMONSTRACIJE SO BILE V ZVEZI S KRVAVIMI DOGODKI. — NAD DVESTO OSEB RANJENIH, MED TEMI 24 TEŽKO.

VELIKANSKO RAZBURJENJE.

OPOZICIONALNI ČLANI PARLAMENTA NE MARAO PRIPOZNATI DELOVANJA VLADNE VEĆINE. — ZA ONE MOGOĆENJE DELOVANJA OGRSKA DELEGACIJE.

Budimpešta, Ogrska, 19. sept. — Po včerajnjih krvavih dogodkih, ki so v zvezi s socialističnimi pouličnimi demonstracijami, se nahaja mesto v bistvu v obsedeno stanju.

Vsa javna poslopja straži vojaštvu. Močni oddelki konjenice in pehotne patruljirajo po glavnih ulicah. Uzakano jin je, da preprečijo vsako zbiranje ljudstva.

Pri včerajnjih spopadih med vojaštvom, žandarmerijo in policijo na eni strani, ter demonstranti na drugi strani je bilo ranjenih okoli 250 oseb, med temi 24 težko.

Med prebivalstvom vlada splošno razburjenje. Vsak trenutek je pričakovati novega izbruhu ljudske nevolje. Socialni demokrati nočejo popustiti, ampak nadaljujejo s svojo agitacijo za splošno, enako in tajno volilno pravico. To agitacijo hočejo razširiti po vsej deželi.

Razburjenje raste vsed zadnjega opozicionalnih članov parlamenta. Opozicionalci ne marajo pripoznati delovanja vladne većine, ki je kar sam izvolila zastopnika za delegacije ter potem odgodila zasedanje.

Opozicija je sklenila če le močne onemogočiti delovanje delegacij, katerih zasedanje bo v državki na Dunaju. Njihovi zastopniki bodo prisostvovali posve-

tovanjem kot člani parlamenta preprečila posvetovanje. Vsled tega se je odločila vlada da pusti zastratihi hiši ogrskih delegacij s poliejo. Le-ta dobi na log, na vsak način preprečiti kaže izgred, tudi če bi se zgodili v ogrskem parlamentu.

Bivši ministarski predsednik grf Khnen Hedervary je bil dočlen predsednikom ogrskih delegacij.

Budimpešta, 20. sept. — Včerajnji dan je pretekel razmeroma mirno. Po dejanskih surovostih v parlamentarnem poslopu in na ulicah so začeli poslane prati svojo "čast". Tekom včerajnjih dne se je vrnilo več dvojbojev s pištoljami. Med drugimi sta se streljala poslane Szmerczany in Kubynu; slednji je bil lahko ranjen. Nekravno se je končal dvojboj med poslancem Zlynskim in Rudnajem.

Velikansko pozornost je vzbudila tukaj izjava poslane Desyja, predsednika Kosuthove stranke. V izjavi, ki je bila objavljena v včerajnjih opozicionalnih večernih listih je dvignjena obtožba proti ministarskemu predsedniku Lukácsu, da je vedel in pritrdir temu, ukrašti pri zadnjih volitvah stiri milijone kron iz državnih sredstev za volilne svrhe vladne stranke.

Jetika — socialno zlo.

Washington, D. C., 19. sept. — Jetika je v svoji zadnji analizi socialno zlo. Iztrebiti je ni moč, dokler nimamo socialne pravice-nosti", je rekel dr. S. Adolf Knof danes k zaključku predavanja o jetiki povodom zasedanja ameriške javne zdravstvene asociacije. Nadalje je dokazoval, da je spravljati jetiko v zveze z delom otrok. Otroci — delave so najbolj pristopni za jetiko, in sicer ne samo oni, ki delajo v tovarnah, ampak tudi otroci, ki delajo doma.

Postaja za brezični brzjav.

V nekaj tednih bode dokončan 500 čevljiv visok jeklen stolp družbe brezičnega brzjavja v Sayville, L. I., in dan na razpolago občinstvu. Iz stolpa se bodo lahko pošiljale vesti v najbolj oddaljene kraje.

Lastnik rovov ustreljen.

Pittsburg, Pa., 18. sept. — Harry P. Jones, ravnatelja Pittsburg-Buffalo Coal Co., je včeraj neznanec smrtno nevarno ustrelil. O storilec nimajo sledu. Oblasti sodijo, da je napad izvršil kak delavec, ker se je z njimi v omenjenih rovih slabo postopalo. Jones-a so peljali v bolnično v Bennington, Ky.

Črnci toži za odškodnino.

Zamorec Samuel L. Burton je vložil odškodninsko sveto \$100,000, ker je bil aretovan pri plemenskih bojih v Onancock, Va. Pred kratkim je bil oproščen.

Krasni novi in brzi parnik

MARTHA WASHINGTON

(Avstro-American proge)

odpluje v soboto dne 5. oktobra

večinja do Trsta same 13 dni.

do Trsta ali Reke - - \$36.00

Cena voznih listkov: do Ljubljane - - - \$36.60

do Zagreba - - - \$37.20

Za posebne kabine (oddelki med II. in III. razredom) stane večinja \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelki posebno državljani priporočamo.

Vozne liste je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Iz delavskega sveta. Rok za Gompersa i. dr.

Samuel Gompers, Frank Morrison in John Mitchell imajo čas do 1. novembra za pritožbo.

MEZDNO Vprašanje.

Do sporazuma ne more priti. Preteči štrajk telegrafistov v Canadi je bil preprečen.

Washington, D. C., 19. sept. — Rok, katerga se morejo pritožiti Samuel Gompers, Frank Morrison in John Mitchell od American Federation of Labor proti razsodbi v znanim "Contempt" slučaju je bil danes podaljšan od 1. oktobra do 1. novembra. Razsodba se glasi na zaporno kazensko.

Norfolk, Va., 19. sept. — V sporu radi mezde med uradnikin nastavljeni Norfolk & Western Chesapeake in Ohio & Virginia železnicu ni prišlo do sporazuma. Predsedniki železnic so že odpotovali. Delavski komisar Neill, ki je posredoval v sporu, se nahaja še tukaj.

Winnipeg, Man., Canada, 10. sept. — Kakor so naznali danes, je odvrgnjena nevarnost štrajka telegrafistov Canadian Pacific železnic. Družba je ugodila vsem zahtevam nastavljenem, ki dobi 12odstotno povišanje plač, istotako povišanje za čezurno delo in rednejanje dela od 11 na 10 ur na dan.

Baltimore, Md., 19. sept. — Na konvenciji mednarodne unije tobačnih delavcev polagajo največjo važnost na organizovanje delavk v tobačnih tovarnah. Vsi delegati naglašajo važnost tegovprašanja, kajti ženska je važen faktor v tobačni industriji, najbolj izpostavljen izkoriscenju tovarn. V neki tovarni v New Jersey je 1200 žensk, delaveva ni nobenega.

Mladi roparji.

Šest pobalnov se je priplazilo danes zjutraj k blagajni v First National Bank v Grand River, Ga. in odneslo kakih \$1000, hodi v denarju, hodi v papirjih.

Umor na umor.

San Francisco, Cal., 18. sept. — Arthur Hall je ustrelil danes v pisarni St. Francis Importation Company, svojega brata Jamesa J. Halla. Potem je sel v njegovo stanovanje ustrelil njegovo ženo in naposled še samega sebe. Morilee je živel že dalje časa v sovraštvu s svojim bratom.

"Enoglasna" volitev.

Pri primarnih volitvah v Watertown, N. Y. je bil oddan en sam glas za temperenčno stranko.

Prememba v poslanstvu.

Hugh S. Gibson iz Californije, tajnika amerikanskega poslaništva v Havani, so prestavili k poslaništvu v Bruselj. Pred kratkim ga je napadel v Havani nečasnik.

Lepo darilo.

Mount Holyoke College v Massachusetts je daroval Norman W. Harris \$25,000. Nek "prijatelj" je volil 50,000 dolarjev.

Črnci toži za odškodnino.

Zamorec Samuel L. Burton je vložil odškodninsko sveto \$100,000, ker je bil aretovan pri plemenskih bojih v Onancock, Va.

Pred kratkim je bil oproščen.

Politična kronika.

Col. Roosevelt se je izrazil za odpoklic predsednika, aka ga ljudstvo ne bi več maralo.

Guy Wilson je bil na poti iz Chicago v Detroit deležen navdušenih ovaci.

Velika železniška nesreča.

Marheban, Belgija, 19. okt. — Na tukajšnjem kolodvoru sta trčila skupaj dva vlaka. 62 oseb je ranjenih, sedem izmed teh bodo skoraj gotovo umrlo za poškodbami.

Cena vožnja.

Parnek od Austro-American proge

LAURA

odpluje dne 25. septembra 1912.

Vožnja stane iz New Yorka do:

Trsta in Reke \$33.00

Ljubljane 33.60

Zagreba 34.20

Vozne liste je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt Street, New York.

BORBA ZA PRVENSTVO.

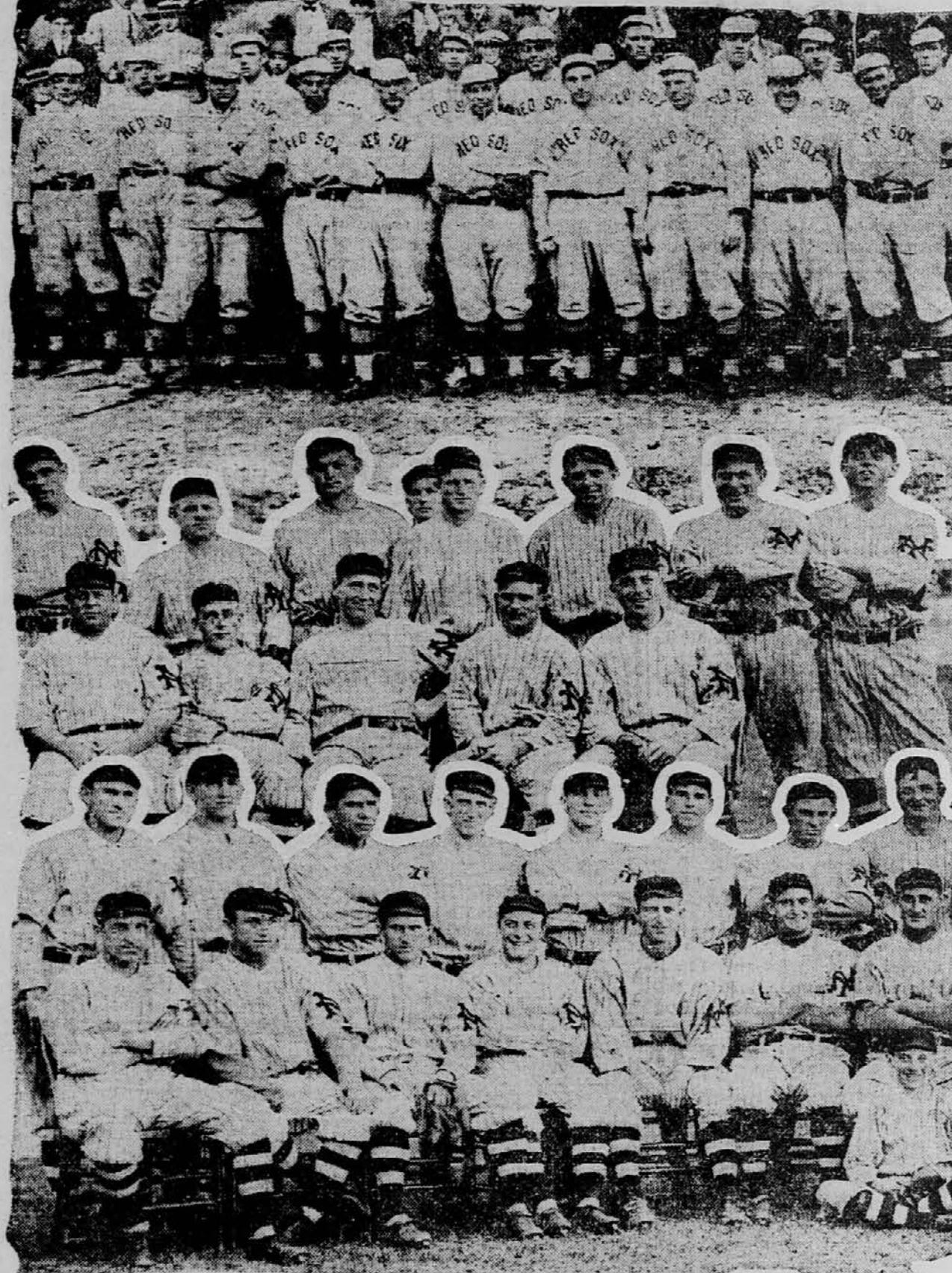

Photo of Giants copyright, 1912, by American Press Association.

Naša današnja slika nam kaže igralce v Ameriki tako priljubljene športne igre Baseball. Zgoraj so člani "Red Sox" iz Bostonja, spodaj člani "Giant" v New Yorku. Ta dva kluba se poganjata za svetovno prvenstvo.

Srbija baje mobilizira. Revolucija v Mehiki.

Pred vojno s Turčijo. Položaj se poslabšal.

Uradoma zanikujojo, da napove Srbska Turčiji vojno, a tej trditvi ljudje ne verjamejo.

VOJAŠTVO V ALBANIJO.

SLABA PLAČA.

10 bataljonov odide v Skader.

Boji ob črnogorski meji. — Pogajanja za sklenitev miru.

Belgrad, Srbija, 19. sept. — Večno vznemirjenje je tukaj prvočrna vest, da je zapovedana mobilizacija. Uradoma tu vest sičer zanikujojo, a splošno so ljudje prepričani, da je vojna s Turčijo samo vprašanje kratkega časa.

Carigrad, Turčija, 19. sept. — Kabinet se je posvetoval danes o vstavljanju Malisorov v Albaniji in sklenil poslati deset bataljonov v Skader.

London, Anglija, 20. sept. — Neka brzjavka naznana iz Carigrada, da se je vrnila resna bitka med turškimi vojaki in vstavnimi Malisorov v Berani ob črnogorski meji. 75 Turkov in 217 Malisorov je padlo.

Washington, D. C., 19. sept. — Uradniki državnega departmента so dobili več brzjavk, ki naznajajo, da vstaja v Mehiki, že tolikrat proglašena kot končana, se dolgo ni zatrta. V severnih državah se je položaj v zadnjih dneh zelo poslabšal, napadi na mesta in vasi se množijo.

Chiasso, Švica, 19. sept. — Danes so dobili italijanski in turški delegati konferenco za končanje vojne, nova navdihla od svojih vlad. Kakor se čuje, se delegati kmalu sporazumejo, in da je mir blizu.

Zeneva, Švica, 19. sept. — Hamid Nessin, turški delegat za kongres interparlamentarni unije

Dogodki v Nicaragui.

Vstaši bojažljivi.

Emilo Compa je napadel neko mesto, izplenil vse hiše in pobil večino prebivalcev.

GROZODEJSTVA VSTAŠEV.

Inozemci nujno prosijo za odpomoč. — Dva Amerikanca v Leonu umorjena hladne krvi.

Washington, D. C., 19. sept. — Emilo Compa je napadel včeraj s svojimi ljudnimi mestecem Carbajen, Sonora, izplenil vse hiše in pobil vsakega prebivalca, ki se je postavil v bran. Nato so se podali vstaši v Maria, da se pridružijo drugim upornikom. General Huerta pripravlja kompanjo proti upornemu generalu Orozemu, ki se umre proti Juarezu. General Albert mu je vedno za petami, tako da bo Orozeo najbrž obkoljen.

Washington, D. C., 19. sept. — Najnovejša poročila pravijo, da se postavijo nicaragujski vstaši v bran našim četam. — Nov poslanik.

Dunaj, 19. sept. — Skoraj govorov bodo postal nov austro-ogrski poslanik v Washingtonu dr. Constantin Dumba. Star je 54 let in kakor se čuje, zelo bogat.

Denarje v staro domovino

pošljame:

50 kron	za \$ 10.35

<tbl_r cells="2" ix="1

GLAS NARODA

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovene Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President

JANIKO PLESKO, Secretary

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

For celo leto velja list za Ameriko in	\$3.00
" pol leta	1.50
" leto za mesto New York	4.00
" pol leta za mesto New York	2.00
" Evropa za vse leta	4.50
" " pol leta	2.50
" " četr leta	1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan iz
vsemem nedelj in praznikov.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
is issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

ADVERTISEMENTS ON AGREEMENT.

Dopisni brez podpisa in osobnosti se ne
potrebuje.Denar naj se blagovno pošljati po —
Money Order.Pri spremembi kraja narodnikov
prosim, da se nam tudi prejmejo
člani naši, da hujte najde
mo načinika.Dopisni brez pošljatvam naredite ta na-
dov:**GLAS NARODA**
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Duševni proletarijat.

—

V Philadelphia so zaprli bančnega uradnika, kateri je zapravil sedmico dolarjev. To ni nicensar novega, to se dogaja vsak dan. Tudi ni novo, da je navedel zagovornik obdeljenca v zagovor samo sledče besede: "On je bil primoran, da je kradel! Njegova plača, plača bančnega uradnika, od katerega se zahteva, da naj zivi svojemu stanu primerno in mora tutpatam še celo zastopati banko samo, je znašala 12 dolarjev na teden!"

Predsednik omenjene banke pa zasleduje njegovo življenje, kako je živel, pošten ali nepoštenu; na kak način je zapravil denar; ali so bile tega krive ženske, ali je pih, ali igral? In ta predsednik, kateri ima velikansko placo, tlači ubogega reweža pred sodiščem in mu hoče po svoje dokazati kriivo. Šofer, sluge, lhapei tega gospoda bi bili užaljeni, če bi jim ponudil dvanaest dolarjev na teden. Bančni uradnik pa naj preživila s to plačo sebe, ženo in otrok in naj ostane pri tem pošten! Pridobiti si je moral prej potrebno izobrazbo, boge koliko časa se je moral potegovati za to službo, za sijajno plačo dvanaestih dolarjev. In ta človek je samo en vzgled, vzet iz velikanske mase duševnih proletarjev, katere se redno prezira pri vprašanjih, kjer se sklepajo v placi in delu.

Zavod. Zavod, prošpektivno rečeno, bo imel več poslopij, in sicer: 1. Oddelek za zdrave, toda stane in onemogoče stanovale. 2. Oddelek za nedoletne sirote, s posebnimi dormitorijemi za fanete in dekleta. 3. Sanatarij za bolehne, bolnišnica, opremljena z zdravili in drugim.

4. Skupna jedilna soba, kuhična in klet. 5. Šola in igrališče za otroke. 6. Zraven obedinice čitalnica in biblioteka. 7. Stanovanje za zdravnika, okrnika in druge uslužbence.

8. V primeri oddalji druga potrebna gospodarska poslopja. Vodstvo zavoda. Vodstvo zavoda bo izročeno kompetentnemu slov. zdravniku, oskrbniku in takim uslužbencem, ki bodo potrebeni pri vodstvu in vzdrževanju zavoda. Odločajočo besedo bodo imeli direktorji, se stojec iz od organizacij voljenih članov in takih rojakov, kakor bo narod sklenil potom javnega glasovanja. Direktorji in iz tega zvoljeni upravlji odbor bo imel najvišjo moč, to je izvrševalno in prizivno. Točke, katere se ne bo upal rečevati na direktorij in ki so važnega narodnega vprašanja, pridejo na javno glasovanje. Čas, ozirno doba tega direktorija se določi šele potem, ko je enkrat stalni odbor postavljen. Vsaka organizacija ima pravico odpoklicati svoje direktorje, kadar hoče, in na njegovo mesto postaviti drugega. Splošno glasovanje sme vsakterega direktorja, ali vrhovnega zdravnika ali pa oskrbnika odpoklicati in zahtevati nadomestilo za izpraznjeno mesto.

Ni prav v državi, da kaznjuje tato in to tate tate, kateri so bili prisiljeni, da so kradli. O, so vprašanja v državi, o katerih se različnim kandidatom še sanja ne. Če se jim pa sanja o tem, so tako podli, da nočijo pregoriti. In podobno vprašanje je vprašanje o duševnem proletarijatu.

Nebeska roža, žlahtna nevenela, ljubezen si do očevine mile; zatrepi niso v stanu vse te sile; če bolj tero te — lepe boš evete. —

Jos. Cimperman.

Za slovensko sirotišnico.

—

Namen.

Slovenski narod v Ameriki nima dosedaj še nobenega narodnega zavoda, in ker narod uvideva potrebo slovenske sirotišnice in sanitarija, si je postavljal naložo, da se izdaja v zadrževanje tak zavoda na popolnoma narodni podlago, izključno vsako versko, politično in osebno prepriranje.

V ta zavod se bodo sprejemale slovenske sirote, vdove, otroci, neozdravljeni in nepreskrbljeni. Vsak, ne oziroma se na njegovo ali njeno versko, politično in osebno prepriranje, bo sprejet v zavod, ako bo spomil od stalnega odbora stavljene in izdelane predlogi ali pogoje.

Prednost bodo imeli tisti posileci, ki so člani obeh podpornih organizacij, ki so interesirani pri tem zavodu. Za tem pridejo v posebni tisti, ki so kaj prispevali v ta namen, in vsi ostali, ki so v resnicu potreben zaščite. Vsi stanovaleci v zavodu pa bodo imeli enake pravice brez razlike na stanu ali prepriranju.

Tisti stanovaleci, ki bodo v stanu opravljati primerne jure opravila, bodo morali ista opravljati, in sicer ne več kot šest ur na dan in pa le tedaj, ako bo tako odredil vrhovni zdravnik zavoda.

Stanovaleci v zavodu bodo prejemali potreben perilo, hrano, zdravniško pomoč in zdravila zastonji, ali kakor se bo štipuliralo v spremem preši.

Nobenih opojnih pijač se ne bo smelo primisliti ali vzviliti v zavodu brez dovoljenja zdravnika.

Poleg sirotišnice in sanitarija bo narod skušal postaviti postopek za šolo, kamor bodo zahajali vsi otroci do šestnajstega leta. Za vzdrževanje postopka in učiteljev bo odbor preskrbel od države potreben subvencijo, učitelja itd., tako, da bo pouk in vodstvo iste na isti način, kakor ga ima vladajoči svetovnih šolah. Vodstvo zavoda bo moralno skrbeti, da se vsi učenci po šestnajstem letu odpravijo v take zavode, kjer se načne poštenega rokodelstva, ali pa

pripravljanja na vojno. Ob vnožju hribov je naselbina. Ob ulicah so drevesa, tako da človeku ni treba hoditi po solncu v tej sedanji vročini. Nekako v sredini visocine hriba stoji na prijaznem senčnatem prostoru krasna dvorana, delo složnih moxhamskih Slovencev. Lahko bi si kdo mislil, zakaj da so si postavili dvorano ven iz naselbine, oziroma takoj v sredini hriba. To je pa zaradi tega, če grek nekoliko sedaj v poletnem času na sprehod, te gotovo ženeven "na planine", in ko dosegne prijazen prostor, se ti tudi po ljubi časno mrzlega piva, katerega v dvorani, sred zelenih dreves lahko vsak čas dobiš. Kljub temu, da je bila že precej tema, sem si vendar mogel vso to krasno naravo nekoliko ogledati, na kojo so ondolni rojaki lahko posnosi. In še nekaj imajo ondolni rojaki, kar si tudi lahko stejejo v ponos. Njih narodna zavednost jih je napolnila do tega, da so si ustanovili (kar je bilo že poročeno) slovensko godbo z imenom "Victor Band". Kolikor sem moral prej potrebno izobrazbo, boge koliko časa se je moral potegovati za to službo, za sijajno plačo dvanaestih dolarjev. In ta človek je samo en vzgled, vzet iz velikanske mase duševnih proletarjev, katere se redno prezira pri vprašanjih, kjer se sklepajo v placi in delu.

Zavod, prošpektivno rečeno, bo imel več poslopij, in sicer: 1. Oddelek za zdrave, toda stane in onemogoče stanovale. 2. Oddelek za nedoletne sirote, s posebnimi dormitorijemi za fanete in dekleta. 3. Sanatarij za bolehne, bolnišnica, opremljena z zdravili in drugim.

4. Skupna jedilna soba, kuhična in klet. 5. Šola in igrališče za otroke. 6. Zraven obedinice čitalnica in biblioteka. 7. Stanovanje za zdravnika, okrnika in druge uslužbence.

8. V primeri oddalji druga potrebna gospodarska poslopja. Vodstvo zavoda. Vodstvo zavoda bo izročeno kompetentnemu slov. zdravniku, oskrbniku in takim uslužbencem, ki bodo potrebeni pri vodstvu in vzdrževanju zavoda. Odločajočo besedo bodo imeli direktorji, se stojec iz od organizacij voljenih članov in takih rojakov, kakor bo narod sklenil potom javnega glasovanja. Direktorji in iz tega zvoljeni upravlji odbor bo imel najvišjo moč, to je izvrševalno in prizivno. Točke, katere se ne bo upal rečevati na direktorij in ki so važnega narodnega vprašanja, pridejo na javno glasovanje. Čas, ozirno doba tega direktorija se določi šele potem, ko je enkrat stalni odbor postavljen. Vsaka organizacija ima pravico odpoklicati svoje direktorje, kadar hoče, in na njegovo mesto postaviti drugega. Splošno glasovanje sme vsakterega direktorja, ali vrhovnega zdravnika ali pa oskrbnika odpoklicati in zahtevati nadomestilo za izpraznjeno mesto.

Ni prav v državi, da kaznjuje tato in to tate tate, kateri so bili prisiljeni, da so kradli. O, so vprašanja v državi, o katerih se različnim kandidatom še sanja ne. Če se jim pa sanja o tem, so tako podli, da nočijo pregoriti. In podobno vprašanje je vprašanje o duševnem proletarijatu.

Nebeska roža, žlahtna nevenela, ljubezen si do očevine mile; zatrepi niso v stanu vse te sile; če bolj tero te — lepe boš evete. —

Jos. Cimperman.

Začasni odbori.

V vsakem mestu ali naselbini se sme postaviti začasni odbor, ki ima pravico nabirati maledore in drugo v ta namen, in želeti, da se postavi vsak tak odbor pod primerno varščino. Ti odbori naj od časa do časa poročajo prejemke in obrestnosno naložje na varne banke.

V odbor naj bo voljen par zanesljivih mož, to je predsednik, tajnik in blagajnik ter eden ali dva nadzornika. Tak zunanji odbor naj poslije svoja poročila na vrhovni začasni odbor, oziroma tajnika: Victor S. Skubie, 2727 South 42nd Court, Chicago, Ill., kateri je obenem začasni lokalni odbor tu v Chicagu. Vrhovni tajnik vodi poseben bileček, tako da se ve, koliko je že nabranega in bralovih hribov. Kakor vse kaže, bodo kmalu zima tukaj namesto jeseni. Obvestim tudi vse tiste, kateri se vožijo iz Amerike čez nemški Grade, da se naj varujejo, ako bi slučajno morali v Grade čakati v čakalnici 3. razreda. Jaz sem bil okrajen na 124 kron denarja in ročno torbie. K sklepku pozdravljam vse bralce in bralke "Glas Naroda". — A. S.

Antona Košča so prepeljali v bolnico v Krškem, kjer so mu rano zašili, a raka je oslabila in vsled prerezanih kit, žil in žive nezmožna za delo. Za bolečine in za rano zahtevo Košča 2800 kron. Obtožence se zagovarja, da je bil od Košča napaden in da se je samo upravčeno branil. Obtožence, ki je bil že trikrat predkazovan, opisuje županstvo kot znanega preteča, ki pri najmanj priljeku potegne nož in se ga radi tegi vse fantje ogiblje. Obtožence je bil tožen težke telesne poškodbe pred kazenskim senatom, a se je ta spoznal nekompetentnim, ker se je izkazalo, da rana ni samo navadna težka telesna poškodba, ampak da je zapustila trajne posledice in je roka popolnoma nezmožna za delo.

Porotnikom se stavlja vprašanje, kaj se v krividi težke telesne poškodbe in o silobramu, in sicer potrdijo prvo in zahtevajo drugo. sodni dvor odsodi Frana Piska na dve leti težke ječe.

Detomorilka.

Josipina Štine, 23letna hči revnih kinetskih staršev iz Ursulin Sel pri Toplicah, je šla že s 6. letom po svetu služiti si kruh. Zadnje leto je služila v Gradcu pri Katarini Muru, sopriga posestnika v trgovcu. Lani o Božiču se je seznanila s čepljarjem Kuanom v Toplicah, kateremu se je pri neki prilikai udala in zanosila dete. Samo pravi, da ni vedela ali mislila, da je noseča. Ko je dne 18. julija po večerji odšla spati, so jo napadle hude bolečine in bilo ji je zelo slab. Gospodinja ji je ponujala žganja in kopnjaka, da bi se pokrepčala, a ona ni hotela ničesar. Ker pa bolečine le niso pojedale in so prihajale vedno hujše, je vedela, da se bliža porod. V isti sobi je spala tudi domača hči, ki ni slišala nobenega ječanja ali stokanja. Krog polnoči je obtoženka v hudi bolečinah porodila dete moškega spola in mu pri porodu stisnila glavo med koleni, da je umrlo. Nato ga je zavila v posteljno pogrinjalo in ga skrila v svinski kuhinji. Ker je pa bila drugi dan zelo prepadena in zmudrena in je bila mnogo tanjša kot prejšnji dan, se je gospodinji čudil, da je že v postelji in je vprašala, kje ima dete, da ga bo sama redila in skrbela začutki makar 10 let. Obtoženka, ki je izpočetka tajila, da bi bila noseča ali pa rodila, je rekla, da je mrtvoraveno. Pohištva lajba in poznejno izvedeni so pa izjavili, da je prišlo dete živo in svet in potem umorjeno.

Obtoženka se je prvotno zagovarjala, da je v bolečinah iztegnila noge in dete po nesreči stisnila s koleni, pozneje pa je priznala, da je imela namen ga umoriti, ker se je bala ljudi, tretjedne in Marijinih družin. Zagovornik dr. Slanc oršič v krasnem govoru škodljivi vpliv Marijinih družb na dekleta in na ljudstvo splošno in prosto, da oproste nedolžno žrtve tega vpliva. Porotniki potrdijo soglasno vprašanje o krividi in sodni dvor odsodi obtoženko na 3 leta ječe.

REGULARNA REPUBLIKANSKA STRANKA JE POSTAVILA SLEDEČA KANDIDATA: ZA PREDSEDNIKA ZDRAŽEHN DRŽAV WILLIAM HOWARD TAFTA, ZA PODPREDSEDNIKA JAMES SCHOOLCRAFT SHERMANA. STRANKA ZAGOTAVLJA NADALJNO PROSPERITETO IN VAROVANJE USTAVE ZDRAŽENIH DRŽAV. VOLITVE SE VRŠE DNE 5. NOVEMBRA.

To zamorejo narediti tako kakor so drugi — z rabljenjem električne luči v svojih trgovinah. Vaš prostor boste bolj privabljen, izgledal prijažneje in vaše blago boste prikupljive. Stroški so neznatno male. Dovolite nam, da vas seznamimo s trgovci v vaši stroki, kateri so pronašli, da se jim dobro izplača, ako rabijo električno luč. The New York Edison Company—At Your Service 55 Duane Street

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

za Zedinjene države Severne Amerike.

Sedež: FOREST CITY, Pa.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

ODOBNIKI:

Jugoslovanska
Katol. Jednota
Interporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: IVAN GERM, 6 Cherry Way or Box 27 Braddock, Pa.
Zastupnik: IVAN PRIMOZIC, Eveleth, Minn., Box 641.
Glavnji tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.
Pomembni tajnik: MICHAEL MARVINEC, Omaha, Neb., 1234 Box 16 Tel. 61.
Blagajnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 125.
Bagnik: FRANK MEDORI, So., Chicago, Ill., 988 Ewing Ave.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 920 No. Chicago St.

NADZORNIKI:

ALOIS KOETELIC, Salida, Colo., Box 533
MICHAEL KLOUCHAR, Compton, Mich., 115 — 7th St.
PETER SPERHAR, Kansas City, Kans., 422 No. 4th St.

POROTNIKI:

IVAN KERZINSK, Burdine, Pa., Box 128.
FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 715.
MARTIN KOCHEVAR, Pueblo, Colo., 1219 Eller Ave.

Vsi dopisi naj se pošljajo na glavnega tajnika, vse denarne posiljatve pa na glavnega blagajnika Jednot.

Jednotno glasilo: "GLAS NARODA".

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Delavsko gibanje. 3. sept. se je z južnega kolodvora v Ljubljani odpeljalo v Ameriko 115 Makedonov. 28 Hrvatov in 35 Slovencev, nazaj je prišlo pa 10 Hrvatov. V Heb je šlo 17, na Dolenjsko pa 25 Hrvatov.

V kočevskih hribih ponesrečil.

Te dni je šel 75letni Jurij Jaklič v kočevske hribe iskat piče za svinje. Ker ga ni bilo domov, so ga sli iskat, a brez uspeha. Dne 30. avg. je neki deček slišal klicanje. Ljudje so sli na dotično mesto, kjer je deček slišal klicanje, in so kumul našli cepico, ne da je od tam pa starčka, stisnjenega med dve skali. Bil je tako slab, da ni mogel več govoriti in je po pretetu nekaj ur umrl.

Nemščina ali angleščina? "S. N." piše: To vprašanje stavi "Slov. Dom" tistim staršem, ki silijo svoje otroke v nemško šole. Opozorja jih, da se Slovenec hitro sam nauči tuj jezik, kadar in katerega potrebuje, zato ne nesmimo svojih otrok s tujo šolo.

Grozilna pisma in požari. Iz Ormoža: V sedisavi naj bi Vinica ob hrvaska-štajerski meji so razširojeni po cesti listki, v katerih se grozi, da mora po malem zgoreti cela vas Vinica. In res začne večkrat kje goreti. Še 3. sept. je pogorelo pri nekem posestniku. 9. Kar si pisal, preberi še enkrat, gotovo boš se kaj našel, kar je treba popraviti.

10. Pod vsako poročilo podpiši svoje ime ali z uredništvom do-

govorjeno drugo ime ali znamenje. Boditi pri tem brez skrbi, ker uredništvo ima svojih sotrudnikov ne izda pod nobenim pogojem.

11. Če hočeš, da nihče ne bode slutili o tem, kaj si poročal, ne govori o tem, kar si pisal, ker drugače se lahko izdaš sam.

12. Naslovno pismo vedno na uredništvo in ne na tega ali onega člana uredništva.

ŠTAJERSKO.

Izpred celjske porote. Pred celjsko poroto se je imel zagovarjati dñnar Andrej Pavlič iz Selca pri Vrancem. Znan je kot nevaren tudi in je bil zaradi tativ in že 21krat kaznovan. Kradel je posebno po Savinjski dolini in okrog Trbovelja. Sodni dvor je stalil porotnikom vprašanje glede tativ in navade, katerega so potrdili. Pavlič je bil nato obsojen na 2 leti tezke ječe.

Napad. Iz Dobove pri Brežicah poročajo: Zdi se nam včasih, da smo v Albaniji. Enega zadnjih večerov sta zopet napadla dva zlakova posestnika Jurkasa iz Mihalovca, ko je ravno stopil iz Petanove gostilne. Obdelala sta ga z nikoč tako strašno, da so ga moral takoj odpeljati v bolnišnico. Dobovsko orožništvo se kaj malo briga za take tičke, ki preže za mejam, kakor zver na svom plen.

Grozilna pisma in požari. Iz Ormoža: V sedisavi naj bi Vinica ob hrvaska-štajerski meji so razširojeni po cesti listki, v katerih se grozi, da mora po malem zgoreti cela vas Vinica. In res začne večkrat kje goreti. Še 3. sept. je pogorelo pri nekem posestniku. 9. Kar si pisal, preberi še enkrat, gotovo boš se kaj našel, kar je treba popraviti.

10. Pod vsako poročilo podpiši svoje ime ali z uredništvom do-

govorjeno drugo ime ali znamenje. Boditi pri tem brez skrbi, ker uredništvo ima svojih sotrudnikov ne izda pod nobenim pogojem.

11. Če hočeš, da nihče ne bode slutili o tem, kaj si poročal, ne govori o tem, kar si pisal, ker drugače se lahko izdaš sam.

12. Naslovno pismo vedno na uredništvo in ne na tega ali onega člana uredništva.

ČLOVEK, BODI PRAVIČEN

SAM S SEBOJ

in reši se iz rok svojih mučiteljev in suženjstva ter postani sam svoj gospodar! Ne zahtevaj od svojih otrok, da bodo toliko časa opravljali suženjska dela in trpeči, kot si sam trpeti moral, temveč pripravi svoji družini in saršbi boljšo bodočnost.

Kupi si kos zemlje, ki jo moraš kupiti danes še zelo poceni, za malo náplacičilo in ostaneš na lahkih obrokih. Prodam ti v Crivitz, Wisconsin, na kateri rastejo vsakovrstna žita, kakor rž, pšenica, koruza, oves, ječmen, proso, ajda, detelja, milet, trava, krompir, sadje in vsakovrstni poljski pridelki in ki dobro obrodijo.

Kjer je dobra pitna voda, mrdli studeci, tekoča voda in lepi gozdji. Kjer že samo od mlekarstva napraviš ne samo živež, temveč tudi lep dobiček. Cena akru je od \$8.00 do \$25.00. Zemlja, katera imam na prodaj, leži ob krasnem mestecu Crivitz, Wis., kjer so lepe cerkve, šole, trgovišče, par tovarij in veliki hoteli za letovniščike in lovec. Tudi so dobra vozna pot in železniška postaja od Chicago, Milwaukee & St. Paul R. R., na kateri se dnevno 12 osebnih vlakov križa. Kupcem je v zimskem času, ko nimaš do dela na svoji zemlji, dober zaščitnik zagotovljen.

Pridite in oglejte si ta krasni svet, predno boste razprodani! Kupec vožjo povrnem. Za načinčna pojasnila pridite osebno ali pa pišite na:

A. Mantel,
2026 Blue Island Ave.,
Chicago, Ill.

Raznosterosti. Hiše na obroku. V New Zealandiji, Avstraliji, imajo približno eno leto postavo, ki je privedeni stanovanjsko vprašanje na polnoma novo pot. Postava dolga zgradba hiša za eno družino. Te hiše se prodajajo na obroku in veljajo od 4000 do 13,000 K. Za najcenejše hiše plačajo vnaprej 225 K, letni obrok znaša približno 170 K. Kdor plačuje skozi 25 let obroku in obresti od neplačane svote, dobri hiši v lasti. Hišo morejo kupiti le one osebe, bodisi možkega ali ženskega spola, ki so v odvisnem mezdrem razmerju, in ki nimajo takrat, da sklenijo pogodbo za nakup hiše, več kakor 4000 K dohodkov. Dalje določa postava, da mora posestnik sam stanovati v hiši, le v izrednih slučajih jo sme oddati kupec za dobo 12 mesecev. Brez privoljenja delovne zbornice ne sme lastnik pročanjati hiše tretji osebi. Posebna dočka varuje te hiše tudi pred upniki. Hiša se sme zarubiti le v tem slučaju, ako je posestnik že

dalj časa zanemarjal svoje dolžnosti nasproti državi. Vsaka hiša mora biti zavarovana proti požaru. Zavarovalno plačujejo obenem z obroki. Posebno zanimiva je tudi določba, da mora biti vsak kupec hiše zavarovan za življenje za tako visok znesek, kolikor znaša kupnina. Ako umre kupec kmalu po sklenjeni pogodbi, dobre njegovi dediči nezadolženo hišo. Sele nekaj mesecov je ta postava v veljavni, a kažejo se že ugodne posledice. Delovna zbornica je v zadnjem času sklenila že 3000 pogodb.

Pravila za gospode do pisnike.

—

1. Kar misliš listu sporočiti, stori hitro in odpošli takoj, dokler je še novo; stvar kmalu ostarja in ni več zanimiva.

2. Piši kratko, s tem prihraniš dragocen čas urednikom, stavecm in samemu sebi.

3. Piši razločno, posebno imena in številke.

4. Ne piši, to se je pripetilo "včeraj" ali "danes", ampak katerega dne in meseca.

5. Delaj kratke stavke.

6. Ne piši preveč skupaj in ne z drobnimi črkami, da urednik pomote lahko popravi.

7. Napačno besedo prečrtaj in napravi pravo nad njo, za njo ali na robu.

8. Glavno pravilo ti bodi: Ne piši nikdar na obe listove strani! Ce je poročilo pisano le na eni strani lista, potem si staveci spis lahko razdele med seboj; če pa sta popisani obe strani, more ob istem času spis staviti le en stavac. Ne piši nikdar s svinčnikom, ampak s črno tinto, ker s svinčnikom pisani rokopis črkostavci odlikajo, in menda vendar ne bo že do zahteval od uredništva, da naj bi prepisovalo s svinčnikom pisane rokopise.

9. Kar si pisal, preberi še enkrat, gotovo boš se kaj našel, kar je treba popraviti.

10. Pod vsako poročilo podpiši svoje ime ali z uredništvom do-

govorjeno drugo ime ali znamenje. Boditi pri tem brez skrbi, ker uredništvo ima svojih sotrudnikov ne izda pod nobenim pogojem.

11. Če hočeš, da nihče ne bode slutili o tem, kaj si poročal, ne govori o tem, kar si pisal, ker drugače se lahko izdaš sam.

12. Naslovno pismo vedno na uredništvo in ne na tega ali onega člana uredništva.

POTREBUJE SE

delavce za izdelovanje dog.

Max Fischer,
258 Lewis St., Memphis, Tenn.
(6-8 v d)

NAZNANILO.

Tem potom se vsem članom društva sv. Jožeta št. 29 J. S. K. Jednote v Imperial, Pa., naznači sledete:

Dne 16. avgusta 1912 na redni menseski seji je bilo predlagano, da boda društvo izplačevalo bolno podporo kakor sledi:

Nobeden ud ob dobi za prvi teden bolene podporo, aki ni bil 4 tedne bolan.

Bolniška podpora se plačuje po 6 dollarjev na teden; tedenski odlokni se ne izplačujejo, ker društvo plačuje tedensko, ne pa dnevno podporo. Ako je ud bolan tri tedne in pet ali šest dni, dobi samo za tri tedne podporo, ker teden ima 7 dni.

Ud, kateri hoče prejemati bolniško podporo, se mora takoj nazznati zdravniku in predsedniku društva, katerega naslov vsak dobij v Jedinotinem glasilu. Za odaljene ude je merodajan poštui pečat. Oddaljeni udje morajo dati razen zdravniku se pri javnem notarju ali pa pri mirovinem sodniku (squire) potrditi. Kateri to opusti, izgubi podporo.

Pripetili so se že slučaji, da se je bolnik javil bolnega in zdravega, kar pa ni nikakr pravilno in zakar je tudi izgubil podporo. Oddaljeni udje se tudi opominjajo, da svoje mesečne prispevke bolne redno pošiljajo, da se ne bodo dogajale neprilike.

Dalje se opominja vse one člane, kateri niso prispevali za veselico, ki jo je društvo v korist bolniške podpore priredilo, da plačajo do oktoberseje, ker imajo bodo za dva meseca iz bolniške podpore suspendirani. Za eno veselico, katero se prirede na leto v korist bolniške podpore, mora vsak ud prispevati, kakor društvo določi, akoravno se vsele se osebno ne udeleži.

Sobrasko pozdravljam vse sestre.

Alojzij Tolar, tajnik.
(19-23-9)

NAŠ GOSPODAR.

edini slovenski magazin v Ameriki. Izhaja na 32 straneh vsak mesec in velja za vse leto samo \$1.00. Prinaša podnebne članke za gospodarstvo, gospodinjstvo, lepe povesti, razprave o naših gibanjih in zanimivosti iz celega sveta. Pošljite denar na:

Naš Gospodar,

2616 S. Lawndale Avenue,
(10-8 v 2 d) Chicago, Ill.

ZELO ZANIMIVA KNJIZICA!
14 slik. Cena 40ct. - 3 za \$1.00

za samo 1 DOLAR DOBI-

VATE "GLAS NARODA" SKO-

ZI 4 MESECE VSAK DAN.

Hamburg-American Line.

Dobi se pri:

BERT P. LAKNER,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

SLOVENSKI POGREBNIK.

Kadar potrebujete

pogrebnika obrnite se

na me. Pri meni dobiti

vse potrebno, krste,

vozove, vence, sveči i.

t. d. po najnižji ceni,

Poklicite me po City

telefon štev. 2201 B.

Kadarkoli me potrebujete, bodisi ponosni ali podnevi, takoj

bom došel na lico mesta. Pri meni dobiti najlepše vozove za

svatve in po najnižji ceni.

Cenjenim slovenskim društvam in posameznikom se toplo

